

دهزگای سیید یهکهم راهینانی دهست پیکرد لهسەر توندوتیژی لهسەر بنه‌مای جۆری کۆمه‌لایه‌تی به یارمه‌تی نامیره ته‌کنه‌لوژییه‌کان بۆ ریکخراوه ناحکومییه عیراقیه‌کان.

هه‌ولیر - ۹ / ۵ / ۲۰۲۲: دهزگای سیید به فرمی یه‌که‌یه‌کی راهینانی گشتگیری ته‌واو کرد لهسەر توندوتیژی لهسەر بنه‌مای جۆری کۆمه‌لایه‌تی به یارمه‌تی نامیره ته‌کنه‌لوژییه‌کان بۆ (۳۰) کارمه‌ندی ریکخراوی ناحکومی عیراقی، که یه‌که‌م راهینانه لهم جۆره له عیراق. ئەم یه‌که‌ی راهینانه که رۆژیکی ته‌واوی پێویسته، به‌شیکه له به‌رنامه‌یه‌کی راهینانی گهورمتر لهسەر پاراستن و توندوتیژی لهسەر بنه‌مای جۆری کۆمه‌لایه‌تی و بۆ نه‌وه دروستکراوه که توانا و کارامه‌یه‌کانی ریکخراوی ناحکومی ناوخۆیی بنیات بنیت که له نه‌ینه‌وا کار ده‌کهن و خزمه‌تگوزاری پێشکەش ده‌کهن به کۆمه‌لگا زیان لیکه‌وتوو‌ه‌کان و ئاواره گه‌راوه‌کان.

له‌گه‌ڵ نه‌وه‌ی توندوتیژی لهسەر بنه‌مای جۆری کۆمه‌لایه‌تی به یارمه‌تی نامیره ته‌کنه‌لوژییه‌کان لهسەر ئاستی جیهان به‌ر مو زیادبوونه، به‌لام نه‌وه دهرئه‌نجامانه‌ی ئافره‌تان له عیراق و کوردستان رووبه‌رووی ده‌بنه‌وه زۆر گهوره‌یه. عیراق خاوه‌ن زۆرترین رووداو‌ه‌کانی توندوتیژی نیوان هاوسه‌رانه له جیهان، رێژه‌ی ۴۵٪ ی ئافره‌تان توشی ئەم توندوتیژییه بوونه‌ته‌وه له ۱۲ مانگی رابردودا - ئەمه‌ش به‌گۆره‌ی راپۆرتی ژنان و ئاستی و ئاسایش¹. دۆخه‌که له‌گه‌ڵ هاتنی په‌تای کۆرۆنا خراپتر بوو که فشاری خسته‌سه‌ر باری ئابووری خه‌لکی و ژناتی گوشه‌گیر کرد له‌گه‌ڵ کەسی به‌دنامه‌له‌کار له ماله‌وه. ته‌نها له‌ ساڵی ۲۰۲۲ دا (۱۷) ئافره‌ت له‌ سه‌رتاسه‌ری و لات کۆژران به‌ هۆی توندوتیژی لهسەر بنه‌مای جۆری کۆمه‌لایه‌تییه‌وه - که ئەمه‌ش رێژه‌ی ۳۰٪ زیاتره به‌ به‌راورد له‌گه‌ڵ هه‌مان ماوه‌ی ساڵی پار²؛ و ده‌کریت ئەم رێژه‌یه زۆر زیاتر بێت به‌لام به‌ هۆی نه‌ریتی کۆمه‌لایه‌تی زیان به‌خش و هه‌وال نه‌دان تو‌مار نا‌کرین.

توندوتیژی لهسەر بنه‌مای جۆری کۆمه‌لایه‌تی به یارمه‌تی نامیره ته‌کنه‌لوژییه‌کان پێناسه‌ ده‌کریت وه‌ک هه‌ر توندوتیژییه‌ک ئه‌نجام بدریت له‌ دژی کەسێک له‌سه‌ر بنه‌مای جۆری کۆمه‌لایه‌تی، جا چ ئه‌نجام بدریت یان گهوره‌ بکریت به‌ به‌کاره‌ینانی ئامیره‌کانی په‌یوه‌ندیکردن و ته‌کنه‌لوژییا - له‌وانه‌ توره‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان، پلاتفۆرمه‌کانی نامه‌گۆرینه‌وه و ماله‌په‌رمانی یاریکردن. نزیکه‌ی ۷۰٪ ی دانیش‌توانی عیراق له‌سه‌ر ئینتەرنێت و نزیکه‌ی هه‌موو کەسێک به‌ مۆبایل له‌سه‌ر هێله‌³ به‌ بێ ماده‌ و رینه‌مای یاسایی گشتگیر بۆ چاره‌سه‌رکردنی تاوانه‌کانی سه‌ر ئینتەرنێت، توندوتیژی له‌سه‌ر بنه‌مای جۆری کۆمه‌لایه‌تی به یارمه‌تی نامیره ته‌کنه‌لوژییه‌کان به‌ به‌سه‌ستی نوێ دینته‌ ناروه‌ له‌ چۆنیه‌تی پاراستنی کەسانی ژیر مه‌ترسی، ئەمه‌ جگه‌ له‌ چۆنیه‌تی راپێچکردنی تاوانباران بۆ به‌رده‌م دادگا که زۆر جار ئەسته‌مه‌ ده‌ستنیشان بکرین و بدۆزرینه‌وه.

له‌ ساڵی ۲۰۲۲ دا، (۳۰) ریکخراوی ناحکومی نیشتمانی به‌رنامه‌ شه‌ش مانگیه‌که‌ی ده‌زگای سیید ته‌واو ده‌کهن که له‌ژێر ناوی (به‌رنامه‌ی راهینانی پاراستن و توندوتیژی سه‌ر بنه‌مای جۆری کۆمه‌لایه‌تی)یه، سوپاس بۆ پالپشتی وه‌زاره‌تی ده‌رموه‌ی و لاته‌ یه‌که‌گرتوو‌ه‌کانی ئەمه‌ریکا، نوسینگه‌ی دانیش‌توان و کۆچ و کۆچه‌ران (PRM)، به‌شداربووان سه‌ هه‌فته‌ وانه‌ی رووبه‌روو له‌گه‌ڵ شه‌ش دانیش‌تنتی راهینانی کرداری ته‌واو ده‌کهن؛ که ئەمانه‌ ده‌بنه‌ پالپشتی تیکه‌له‌کردنی کارامه‌ نوێیه‌کانیان له‌ کاری رۆژانه‌یان.

یه‌که‌ی راهینانه‌که‌ جه‌خت له‌ پینچ بابته‌ی سه‌ره‌کی ده‌کاته‌وه، که بریتین له‌:

¹ <https://giwps.georgetown.edu/the-index/>

² Hengaw Organization for Human Rights,

<https://hengaw.net/en/news/annual-report-from-march-2021-to-march-2022-on-violence-against-women-in-kurdistan>

³ <https://datareportal.com/reports/digital-2020-iraq>

seed foundation
Social Educational Economic Development

1. ریکار و پاراستن و رینگچاره یاساییه بهر دهستهکان.
2. ریکار هکانی پالپشتی و بههیز کردنی رزگار بووان.
3. بنیاتنانی تواناکان لهوانه بۆ ریکخراوی ناحکومی و لایهنهکانی تری نیو سیستمی دادوهری.
4. پهروهرده و بهشدار بپنیکردنی کۆمهلهگا.
5. داکۆکیکردن و کاری گشتگیر وهک هاوبهشی و همماههنگی له نیو سینکتهرهکاندا.

به کارکردن له ژینگهپهک که به دهست ریزهپهکی زوری توندوتیژی لهسهه بنههای جۆری کۆمهلهایهتی و کوشتن لهسهه بنههای (شهرهف) هوه دهناآئینیت، دهمزگای سیید درکی به پیوستیهکانی ژناتی گهنج کردوه له ههریم. بۆیه دهمزگای سیید پینسهواپهتی کار کردن دهکات له توندوتیژی لهسهه بنههای جۆری کۆمهلهایهتی به یارمهتی نامیره تهکنهلۆژییهکان له کوردستان و دهرهوهی کوردستان - له ناوچه عیراقیهه نزیکهکان، که بهم دوایینه سههروکاپهتی دامهزراندنی کۆمهلهی کار لهسهه توندوتیژی لهسهه بنههای جۆری کۆمهلهایهتی به یارمهتی نامیره تهکنهلۆژییهکان له نیوان بریکارهکاندا له عیراقی کرد، و ئهرکی پتهوکردنی میکانیزمهکانی ریکریکردن و وهلامدانهوه بۆ کهیسهکانی توندوتیژی لهسهه بنههای جۆری کۆمهلهایهتی به یارمهتی نامیره تهکنهلۆژییهکان له تهواوی عیراق له ئهستو گرتوه.

دهمزگای سیید ریکخراویکی کوردستانی ناوخبویه و پابهنده به پاراستن و بههیزکردن و پالپشتی باشبوونهوهی رزگار بووانی توندوتیژی و ئهوانهه لهژیر مهترسین. به شیوازیکی گشتگیر و تیکهلهکردن ئهم ئهرکه رادهپهزیین. خزمهتگوزاری گشتگیر و له جۆری بهرز پینشکهش دهکهین، لهوانه خزمهتگوزاری دهرووندرستی و پالپشتی دهروونیه-کۆمهلهایهتی، خزمهتگوزاری یاسایی و پاراستن و دالدهدان؛ ههروهه راهینان پیکردن، بنیاتنانی توانا، و بواری پهروهردهی بۆ ئهوانهه له پاراستن و خزمهتکردنی رزگار بوواندا کار دهکهین؛ ههروهه داکۆکیکردن و پهیرهوه له پیناوه پتهوکردنی یاسا و رینماییه و ریکار و پاراستنهکان بۆ کهسانی ژیر مهترسی، و ههروهه بانگهشهکردن بۆ گۆرانکاری کۆمهلهایهتی.

بۆ زانیاری زیاتر، تکایه پهپوهندی بکه به:

- مارلی تینۆک، بهرپهوهبهری پهپوهندییهکان: marley.tinnock@seedkurdistan.org ژمارهه تلهفون: ۰۷۵۰۸۰۹۸۵۴۱
- بهشی میدیای دهمزگای سیید: media@seedkurdistan.org